

รายงาน

WESR

Weekly Epidemiological Surveillance Report

ฉบับผนวก / Supplement

เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา
ประจำสัปดาห์

สำนักงานระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health.

ปีที่ ๓๕ : ฉบับที่ ๔S : ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๔๗ Volume 35 : No. 4S : October - December 2004

รายงานการบาดเจ็บรุนแรงจากการใช้รถจักรยานยนต์ของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี พ.ศ. 2547

(6 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2547 : วันที่ 1 มกราคม - 30 มิถุนายน พ.ศ. 2547)

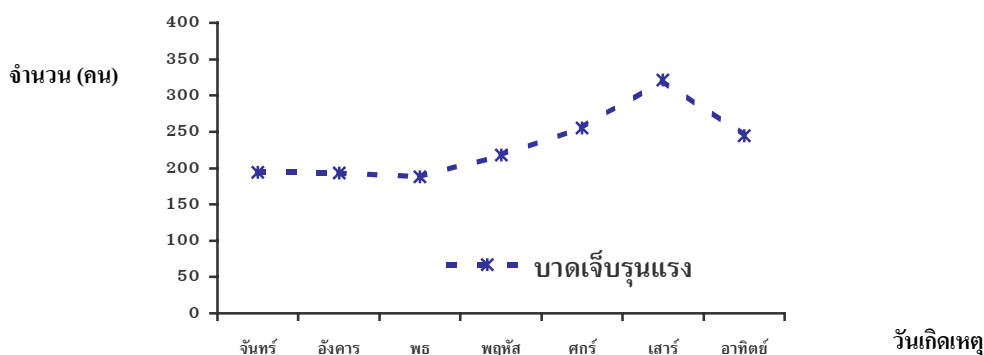
ระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ (21 โรงพยาบาล)

ในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. 2547 มีรายงานการบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง ในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 2,903 คน ในจำนวนนี้ เสียชีวิต 87 คน คิดเป็นอัตราป่วยตาย ร้อยละ 3 ในกลุ่มผู้เสียชีวิต พบว่า 1 ใน 5 คน เสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล เสียชีวิต ณ ห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาล ร้อยละ 13.8 และเสียชีวิตในหอผู้ป่วย ร้อยละ 66 ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง ส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุ 10 - 14 ปี ร้อยละ 54.7 รองลงมาเป็น เด็กอายุ 5 - 9 ปี ร้อยละ 27.1 (median age = 10 ปี) ผู้บาดเจ็บรุนแรงส่วนใหญ่บาดเจ็บจากการใช้รถจักรยานยนต์ (ขับขี่ และโดยสาร) คิดเป็นร้อยละ 55.6 ของผู้บาดเจ็บรุนแรง จากอุบัติเหตุขนส่ง ทั้งหมด (1,614 คน)

เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี บาดเจ็บรุนแรงจากการใช้รถจักรยานยนต์ ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2547 จำนวน 1,614 คน ในจำนวนนี้ เสียชีวิต 49 คน (ตารางที่ 1) เพศชายมากกว่าหญิง (ร้อยละ 61.3) ส่วนใหญ่เกิดเหตุในวันเสาร์ และ ศุกร์ (ร้อยละ 19.9 และ 15.8) และ ร้อยละ 26.5 และ 22.5 ในกลุ่มผู้เสียชีวิต มักเกิดเหตุในช่วงเวลา 16.00 - 19.59 น.

รูปที่ 1 จำนวนเด็กอายุ <15 ปี บาดเจ็บรุนแรงจากการใช้รถจักรยานยนต์ จำแนกตามวันเกิดเหตุ,

วันที่ 1 มกราคม - 30 มิถุนายน พ.ศ. 2547

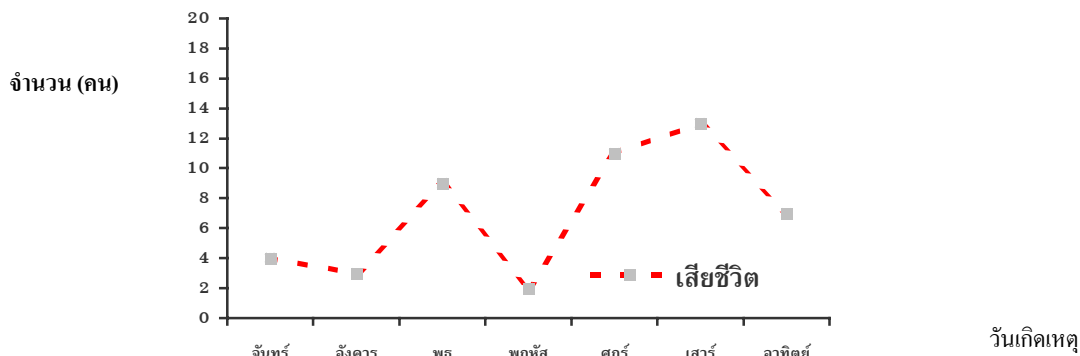

แหล่งข้อมูล: 21 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ สำนักงานระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

◆ รายงานการบาดเจ็บรุนแรงจากการใช้รถจักรยานยนต์ของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี พ.ศ. 2547	S77
◆ รายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่ง ประเทศไทย พ.ศ. 2546	S81
◆ การสำรวจหมวกนิรภัยในภาวะปกติ ในพื้นที่สาธารณสุขเขต 3 ระหว่างวันที่ 12 - 14 ธันวาคม พ.ศ. 2546	S86
◆ รายงานเบื้องต้น สรุปผลประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายระบาดวิทยาระดับเขต ปี พ.ศ. 2547	S93

รูปที่ 2 จำนวนเด็กอายุ <15 ปี บาดเจ็บรุนแรงจากการใช้รถจักรยานยนต์ จำแนกตามวันเกิดเหตุ, วันที่ 1 มกราคม - 30 มิถุนายน พ.ศ. 2547

แหล่งข้อมูล: 21 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ สำนักโรคบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

พฤติกรรมเสี่ยงในเด็กที่บาดเจ็บจากการใช้รถจักรยานยนต์

การขับขี่รถจักรยานยนต์

พบเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่บาดเจ็บรุนแรง จากการใช้รถจักรยานยนต์ เป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 26.5 ของผู้บาดเจ็บรุนแรง จากอุบัติเหตุชนสิ่งทั้งหมด โรงพยาบาลที่มีสัดส่วนของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุชนสิ่ง ที่เป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ สูงที่สุดตามลำดับ คือ โรงพยาบาลสระบุรี ร้อยละ 36.6 ตรัง ร้อยละ 33 สุราษฎร์ธานี ร้อยละ 31 หาดใหญ่ ร้อยละ 30.6 สุรินทร์ ร้อยละ 28.7 นครปฐม ร้อยละ 28.6 เชียงราย ร้อยละ 28.5 ขอนแก่น ร้อยละ 27.6 ชลบุรี ร้อยละ 27.5 สรรพสิทธิประสงค์ (อุบลราชธานี) ร้อยละ 26.9 และอุดรธานี ร้อยละ 25.7 ส่วนโรงพยาบาลที่มีสัดส่วนของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุชนสิ่ง ที่เป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ น้อยที่สุด คือ โรงพยาบาลเลิดสิน ร้อยละ 0 พระนั่งเกล้า (นนทบุรี) ร้อยละ 9.8 พุทธชินราช (พิษณุโลก) ร้อยละ 17.2 และ นครราชสีมา ร้อยละ 19.4

การไม่สวมหมวกนิรภัย

ร้อยละ 96.2 ของเด็กที่บาดเจ็บรุนแรง จากการใช้รถจักรยานยนต์ ไม่สวมหมวกนิรภัย โรงพยาบาลที่มีสัดส่วน ไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 100 คือ โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า (นนทบุรี), สระบุรี, อุดรดิตถ์, และ ตรัง ส่วนโรงพยาบาล ที่มีสัดส่วนไม่สวมหมวกนิรภัยในเด็ก ที่บาดเจ็บน้อยที่สุด คือ โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ (อุบลราชธานี) ร้อยละ 92.2, พุทธชินราช (พิษณุโลก) ร้อยละ 93.3, นครราชสีมา ร้อยละ 93.5 และ สุรินทร์ ร้อยละ 93.7

การดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่รถจักรยานยนต์

ร้อยละ 10.6 ของเด็กที่บาดเจ็บรุนแรง จากการขับขี่รถจักรยานยนต์ดื่มแอลกอฮอล์ ก่อนขับขี่รถจักรยานยนต์ โรงพยาบาลที่มีสัดส่วนดื่มแอลกอฮอล์ ก่อนขับขี่รถจักรยานยนต์ ในผู้บาดเจ็บสูงกว่า ร้อยละ 20 คือ พระนั่งเกล้า (นนทบุรี), นครราชสีมา และ เชียงรายประมาณครึ่ง

อวัยวะที่บาดเจ็บ

เด็กที่บาดเจ็บรุนแรงจากการใช้รถจักรยานยนต์ อวัยวะที่บาดเจ็บ (มีค่าความรุนแรงสูงสุด คือ AIS สูงที่สุด) การบาดเจ็บแขน/ขา มีสัดส่วนสูงสุด ร้อยละ 47.9 ศีรษะ ร้อยละ 36 (severe brain injury : coma score $\leq$ 8, ร้อยละ 7.7 เด็กที่บาดเจ็บจากการใช้รถจักรยานยนต์ทั้งหมด) ส่วนในกลุ่มผู้เสียชีวิต มีการบาดเจ็บรุนแรงที่สุด ที่ศีรษะ ร้อยละ 89.8

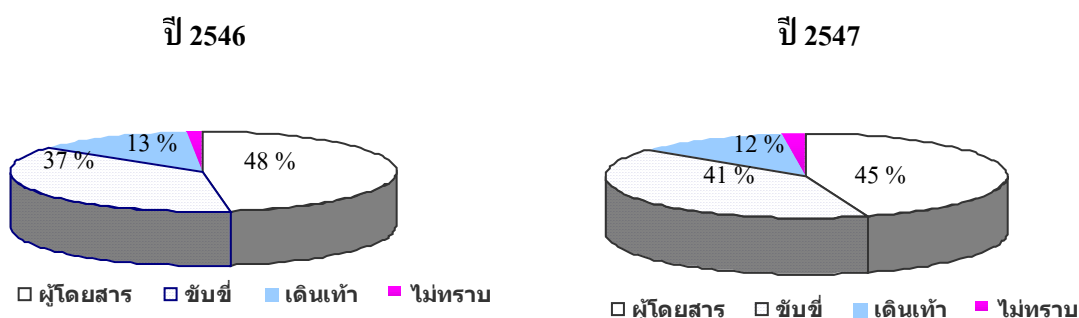
การเปรียบเทียบการบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

วันที่ 1 มกราคม – 30 มิถุนายน พ.ศ. 2546 และ 2547

อุบัติเหตุขนส่งของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

จากรายงาน 21 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ มีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี บาดเจ็บรุนแรง (รับไว้สังเกตอาการ/รักษาในโรงพยาบาล และเสียชีวิต)จากอุบัติเหตุขนส่งในช่วง 6 เดือนแรกของ พ.ศ. 2547 มีจำนวนลดลง เมื่อเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปีที่แล้ว ร้อยละ 13 และเสียชีวิตลดลง ร้อยละ 42 ในปี พ.ศ. 2547 (จาก 3,329 เป็น 2,903 คน) เด็กบาดเจ็บรุนแรงเป็นผู้โดยสาร มากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 45 ในปี พ.ศ. 2547 และร้อยละ 48 ในปี พ.ศ. 2546 (โดยสารรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 63 และ รถตู้/ปิกอัพ ร้อยละ 13 ของเด็กบาดเจ็บที่เป็นผู้โดยสารทั้งหมด ซึ่งมีสัดส่วนทั้งสองนี้ เท่ากัน ทั้งปี พ.ศ. 2546 และ 2547) พบมารองลงมา คือ ผู้ขับขี่ยานพาหนะ ร้อยละ 41 ในปี พ.ศ. 2547 และร้อยละ 37 ในปี พ.ศ. 2546 (รูปที่ 3) (ขับขี่รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 66 จักรยาน ร้อยละ 33 และ อื่น ๆ เช่น รถใช้งานเกษตรกรรม ร้อยละ 0.2 ของเด็กบาดเจ็บรุนแรง ที่เป็นผู้ขับขี่พาหนะทั้งหมด ซึ่งมีสัดส่วนทั้งสามนี้ เท่ากัน ทั้งปี พ.ศ. 2546 และ 2547)

รูปที่ 3 ร้อยละของการบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งจำแนกตามประเภทผู้บาดเจ็บ (อายุ < 15 ปี), วันที่ 1 มกราคม - 30 มิถุนายน พ.ศ. 2546 และ 2547)

แหล่งข้อมูล: 21 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

เด็กบาดเจ็บรุนแรงจากการใช้รถจักรยานยนต์ (ขับขี่และโดยสารรถจักรยานยนต์)

เด็กบาดเจ็บรุนแรงจากการใช้รถจักรยานยนต์ มีจำนวนและสัดส่วนลดลง คือ จาก 1,850 เป็น 1,614 คน ลดลง ร้อยละ 13 และเสียชีวิตลดลงจาก 84 เป็น 49 คน (ร้อยละ 42) ในปี พ.ศ. 2547 เป็นผู้ขับขี่ ร้อยละ 45 และ 48 ในปี พ.ศ. 2547 ของเด็กบาดเจ็บจากการใช้รถจักรยานยนต์ทั้งหมด

การเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กที่บาดเจ็บรุนแรง จากการใช้รถจักรยานยนต์ ปี พ.ศ. 2546 และ 2547

1.) จำนวนเด็กขับขี่รถจักรยานยนต์ ลดลงจาก 823 เป็น 770 คน (ร้อยละ 6) และเสียชีวิตลดลง จาก 38 เป็น 19 คน (ร้อยละ 50) ในปี พ.ศ. 2547 แต่ สัดส่วนเด็กขับขี่รถจักรยานยนต์ สูงขึ้น จากร้อยละ 25 เป็น 27 เมื่อเทียบกับเด็กที่บาดเจ็บรุนแรง จากอุบัติเหตุขนส่งทั้งหมด (ผู้ขับขี่/โดยสารพาหนะทุกประเภท และ เด็กบาดเจ็บรุนแรงที่เป็นคนเดินเท้า)

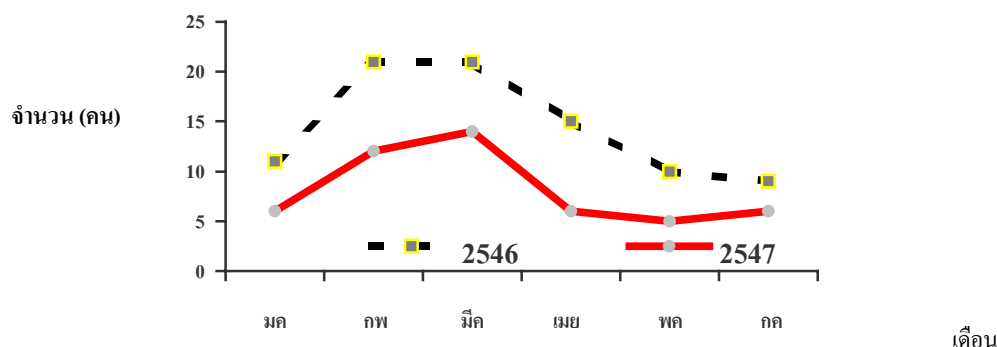
2.) สัดส่วนไม่สวมหมวกนิรภัย ลดลงจาก ร้อยละ 98 เป็น 96

3.) ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก่อนบาดเจ็บ สูงขึ้นจากร้อยละ 5 เป็น 10 และร้อยละ 7 เป็น 20 ในกลุ่มผู้เสียชีวิต

การบาดเจ็บที่ศีรษะ

เด็กที่บาดเจ็บจากการใช้รถจักรยานยนต์ มีการบาดเจ็บรุนแรงที่ศีรษะ (severe life threatening brain injury : coma score $\leq$ 8) ลดลงจาก ร้อยละ 10.7 เป็น 7.7 เด็กที่บาดเจ็บจากการใช้รถจักรยานยนต์ทั้งหมด

รูปที่ 4 จำนวนเด็กอายุ < 15 ปี เสียชีวิตจากการใช้รถจักรยานยนต์ จำแนกรายเดือน, วันที่ 1 มกราคม – 30 มิถุนายน พ.ศ. 2546 และ 2547

แหล่งข้อมูล : 21 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุขนส่งของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี, วันที่ 1 มกราคม - 30 มิถุนายน พ.ศ. 2546 และ 2547

เด็กอายุ < 15 ปี	บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง			
	2547	2546	ลด/เพิ่ม	% ลด/เพิ่ม
1. บาดเจ็บจากอุบัติเหตุขนส่ง				
- จำนวนบาดเจ็บรุนแรง (คน)	2,903	3,329	426	-12.8
- จำนวนผู้เสียชีวิต (คน)	87	149	-62	-41.6
2. บาดเจ็บจากการใช้รถจักรยานยนต์				
- จำนวนบาดเจ็บรุนแรง (คน)	1,614	1,850	-236	-12.8
- จำนวนผู้เสียชีวิต (คน)	49	84	-35	-41.7
2.1 พฤติกรรมเสี่ยง				
1.) เด็กเป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และบาดเจ็บรุนแรง				
- จำนวนบาดเจ็บรุนแรง (คน)	770	823	-53	-6.4
- ขับขี่รถจักรยานยนต์/เด็กบาดเจ็บจากอุบัติเหตุขนส่งทั้งหมด (%)	26.5%	24.7%	+1.8%	
- จำนวนผู้เสียชีวิต (คน)	19	38	-19	-50.0
- ขับขี่รถจักรยานยนต์/เด็กเสียชีวิตจากอุบัติเหตุขนส่งทั้งหมด (%)	21.8%	25.5%	-3.7%	
2.) ไม่สวมหมวกนิรภัย (%)				
- บาดเจ็บรุนแรง	96.2	98.1	-1.9%	
- เสียชีวิต	100.0	98.3	+1.7%	
3.) ดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่รถจักรยานยนต์ (%)				
- บาดเจ็บรุนแรง	10.6	5.3	-5.3%	

เด็กอายุ < 15 ปี	บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง			
	2547	2546	ลด/เพิ่ม	% ลด/เพิ่ม
- เสียชีวิต	20.0	7.4	-12.6%	
3. บาดเจ็บที่ศีรษะ (ผู้ขับขี่ และโดยสารรถจักรยานยนต์)				
. - บาดเจ็บรุนแรงที่ศีรษะ (coma score < 9)	7.7	10.7	-3	
. - สัดส่วนการบาดเจ็บรุนแรงที่สุดที่ศีรษะ	36.0	36.8	-0.8	

แหล่งข้อมูล: 21 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

ขอขอบคุณโรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ

1. เลิศสิน	5. อุดรธานี	9. นครศรีธรรมราช	13. สุราษฎร์ธานี	17. เชียงราย (เชียงรายประชานุเคราะห์)
2. นนทบุรี (พระนั่งเกล้า)	6. ลำปาง	10. ระยอง	14. สุรินทร์	18. พิษณุโลก (พชรประชาราษฎร์)
3. นครราชสีมา	7. ชลบุรี	11. หาดใหญ่	15. อุดรธานี	19. อุบลราชธานี (สรรพสิทธิประสงค์)
4. ขอนแก่น	8. จันทบุรี (พระปกเกล้า)	12. ตรัง	16. สระบุรี	20. ปราจีนบุรี (เจ้าพระยาอภัยภูเบศร)
				21. นครปฐม

ผู้วิเคราะห์ข้อมูล: ศิริวรรณ สันติเจริญกุล กาญจน์ย์ ดำนาจแก้ว และ วันัสสนันท์ รุจิวิวัฒน์
กลุ่มพัฒนาระบบและมาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคไม่ติดต่อ สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค
สิงหาคม 2547

รายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่ง ประเทศไทย พ.ศ.2546

สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้จัดตั้งระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บในระดับจังหวัด ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสำหรับพัฒนาบริการผู้บาดเจ็บ และระบบส่งต่อในจังหวัด โดยวิธีรวบรวมข้อมูลผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ถูกพิษ ถูกทำร้ายและทำร้ายตนเอง ที่มารับบริการ ณ ห้องฉุกเฉิน ของโรงพยาบาลขนาดใหญ่ ในกรุงเทพมหานครและในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ในปี พ.ศ.2546 มีโรงพยาบาลที่เป็นฐานข้อมูลระดับชาติ (Sentinel sites) รวม 28 แห่ง เป็นโรงพยาบาลในเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บในระดับจังหวัด

รายงานผู้บาดเจ็บในปี พ.ศ.2546 จากแบบบันทึกข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บ (Injury Surveillance -IS.) เฉพาะผู้บาดเจ็บรุนแรง คือ ผู้เสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล (DBA) ผู้เสียชีวิตในห้องฉุกเฉิน ผู้บาดเจ็บที่รับไว้เพื่อสังเกตอาการ (observed) หรือต้องพักรักษาตัวในหอผู้ป่วย (admitted) ทุกสาเหตุรวม 153,837 ราย เสียชีวิต 9,374 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย ร้อยละ 6.1 จำนวนบาดเจ็บสูงสุดรายงานจาก รพ.นครราชสีมา 10,799 ราย (ร้อยละ 7.0) รพ.สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี 9,161 ราย (ร้อยละ 6.0) และรพ.อุดรธานี 8,363 ราย (ร้อยละ 5.4) จำนวนผู้เสียชีวิตสูงสุดจากทุกสาเหตุการบาดเจ็บ รายงานจาก รพ.นครราชสีมา 1,086 ราย (ร้อยละ 11.6) รพ.สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี 703 ราย (ร้อยละ 7.5) และรพ.ชลบุรี 606 ราย (ร้อยละ 6.5) ตามลำดับ

สาเหตุการบาดเจ็บและการเสียชีวิต ที่สำคัญจาก 19 สาเหตุการบาดเจ็บ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2538 – 2546 เป็นอุบัติเหตุการขนส่ง ในปี พ.ศ.2546 มีผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่ง ทั้งหมด (รวมผู้เสียชีวิต) 80,305 ราย (ร้อยละ 52.2) สาเหตุการบาดเจ็บรองลงมา ได้แก่ อุบัติเหตุพลัด/ตก/หกล้ม 21,348 ราย (ร้อยละ 13.9) อุบัติเหตุ/แรงเชิงกล/